

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по въпросите на децата, младежта и спорта

22
09
JK

Д О К Л А Д
за първо гласуване

Относно: Законопроект за предучилищното и училищното образование, № 454-01-51, внесен от народния представител Милена Дамянова и група народни представители на 21.11.2014 г.

На свое редовно заседание, проведено на 14 януари 2015 г., Комисията по въпросите на децата, младежта и спорта разгледа и обсъди Законопроект за предучилищното и училищното образование, № 454-01-51, внесен от н.п. Милена Дамянова и група народни представители на 21.11.2014 г.

В заседанието взеха участие: Ваня Кастрева – заместник-министър на образованието и науката, Цвета Антонова – дирекция „Държавна политика на детето“ в Държавна агенция за закрила на детето, Цветан Антов – съветник на министъра на младежта и спорта, Светла Георгиева – държавен експерт в Министерство на младежта и спорта и Славян Желязков, представляващ сдружение „Пренебрегнати деца“ и други представители на спортната общественост.

От името на вносителите Законопроектът за предучилищното и училищното образование беше представен от н.п. Стефани Михайлова, която посочи, че той ясно и категорично дефинира образованието като национален приоритет и преформулира целите му, като поставя детето и ученикът в центъра на образователната система.

В обсъждания проект се предвижда:

- създаването на нова образователна структура, с цел по-голяма яснота и подреденост в системата на образованието. Предвиждат се две образователни степени – основна и средна, като всяка от тях е с два етапа: начален (I – IV клас) и прогимназиален (V – VII клас), и средна степен с два етапа: първи гимназиален етап (VIII – X клас) и втори гимназиален етап (XI и XII клас). Предлага се нов вид училище – „обединено“ (от I до X клас). Въвежда се статут на училища с национално значение и статут на иновативно училище:

- разработването на образователните стандарти с акцент върху постигането на целите и резултатите;

- с цел предотвратяване ранното отпадане на ученици и насърчаване ученето през целия живот, въвеждане на валидиране на компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене;

- „приобщаващото образование“ да се регламентира като неизменна част от правото на образование;

- оптимизиране на системата за оценяването в училище. Въвежда се вътрешна система за управление на качеството на образованието. Необходимостта от външна оценка на качеството предполага създаването на Национален инспекторат на образованието в България;

- учениците от I до III клас и тези със специални образователни потребности да получават само качествени оценки без числената стойност и учениците до IV клас не повтарят класа;

- определяне ролята на родителите като участници в образователния процес с регламентирани права и задължения;

- привеждане на нормативната уредба в пълно съответствие с изискването за повишена квалификация на директорите, учителите и другите педагогически специалисти;

По отношение на модела на финансиране на системата на предучилищното и училищно образование законопроектът:

- регламентира финансирането от държавния бюджет на децата и учениците в частните училища и в частните детски градини, аргументирайки се с това, че конституционното задължение на държавата към образованието не диференцира училищата според това дали са държавни, общински или частни, както и с очакванията, че тази промяна ще доведе до по-качествено образование във всички училища;

- запазва сега действащата система на делегирани бюджети и регламентира предоставянето на средства за поощряване на качеството на образованието.

Членовете на Комисията по въпросите на децата, младежта и спорта се запознаха с получените писмени становища относно Законопроекта за предучилищното и училищното образование от Министерство на младежта и спорта, Министерство на образованието и науката, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на земеделието и храните, Министерство на културата, Държавна агенция за закрила на детето, Националното сдружение на общините в Република България, както и на работодателски, синдикални и неправителствени организации. В голямата си част те подкрепят принципно законопроекта, като посочват някои бележки и правят предложения за прецизиране, изменение или допълнение по някои от текстовете на законопроекта.

В последвалата дискусия взеха участие зам.- министърът на образованието и науката г-жа Ваня Кастрева, народните представители проф. Борислав Борисов, проф. Мариана Георгиева, Атанас Стоянов, както и представители на Държавната агенция за закрила на детето и неправителствени организации.

Народните представители се обединиха около становището за необходимостта от приемане на нов закон за предучилищното и училищното образование, отговарящ на съвременните изисквания, който трябва да е резултат от общи усилия и постигане на разбиране по основните въпроси, които той регламентира. Образованието трябва да има за цел и да гарантира, че всяко дете ще усвои основни умения за живота и че няма да напусне училище без да бъде подготвено, тъй като качеството на тази подготовка има своята проекция, както в качеството на висшето образование, така и в качеството на придобитите професионалните умения.

В хода на дискусията по отношение на цялостната философия и принципи на законопроекта:

- заместник-министърът на образованието и науката Ваня Кастрева заяви, че Министерството на образованието и науката подкрепя духа и принципите заложи в разглеждания законопроект, защото той отговаря на необходимите реформи в образователната сфера. В него ясно е дефинирано образованието като национален приоритет, осигурена е подредеността на цялата система, детето е поставено във фокуса на образователната система;

- от страна на Държавната агенция за закрила на детето беше изразено съгласие със правото на самостоятелен избор на учебна програма, както с предвидените мерки за подкрепата за личностното развитие на децата и учениците;

- проф. Борислав Борисов изрази своето одобрение относно предложената легалната дефиниция на термина „образование“ в законопроекта, разграничението между термините „образование“ и „обучение“ и подчерта важността на понятието и

процеса на придобиването на компетентности, тъй като проблем на досегашната ни образователна система е базирането върху усвояване на знанията и тяхното репродуциране, а не придобиването на компетентности;

- за предложената нова норма за финансиране на образованието на учениците в частните детски градини и училища, проф. Борисов изрази опасения от наличието на риск за нарушване на равнопоставеността между държавни и общински училища от една страна и частните училища от друга, във връзка с възможностите, които са им предоставени, по отношение на придобиване на финансови ресурси, функционирайки в системата на образованието;

- народният представител Валери Жаблянов посочи, че не подкрепя определени норми в разглеждания проект, свързани с децентрализацията на политиката в средното образование и финансирането с държавни средства на образованието на учениците в частните училища.

По време на обсъждането на частта от законопроекта в рамките на компетенциите на Комисията по въпросите на децата, младежта и спорта:

- представителите на Министерството на младежта и спорта изразиха подкрепата си на разглеждания законопроект в частта му, съотносима към спортните училища, като предлагат между първо и второ гласуване да се прецизират и изменят някои текстове, свързани с учебния предмет „физическо възпитание и спорт“;

- проф. Мариана Георгиева изрази позиция, относно участието на Министерството на младежта и спорта в държавната политика в предучилищното и училищното образование. С оглед на това, че Законът за физическото възпитание и спорта се явява специален закон по отношение на предмета от общообразователната подготовка „физическо възпитание и спорт“, при регламентирането и изпълнението на държавния стандарт за обучение и образование, по компетентност на първо място трябва да бъде Министерство на младежта и спорта, в съгласуване с Министерството на образованието и науката;

- проф. Борислав Борисов обърна внимание върху съществуващия сериозен проблем със състоянието на училищната спортна инфраструктура и изрази мнение, че не е ясно дефинирано в нормативната уредба, че училището е задължено да осигури материална база за изпълнение на учебната програма по физическо възпитание и спорт. Той предложи да се обсъди възможността да бъде нормативно определена конкретна част от делегираните бюджети за развитие и поддръжка на материално-техническата база, необходима за спорта в училище.

В заключение, от името на вносителите отбелязаха, че направените предложения по време на дискусиата ще бъдат обсъдени и между първо и второ гласуване ще бъдат внесени необходимите промени.

След приключване на обсъждането и проведено гласуване с резултати: **„За“ 10 - гласа, „Против“- 3 и „Въздържал се“ - 3**, Комисията въпросите на децата, младежта и спорта предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване **Законопроект за предучилищното и училищното образование, № 454-01-51, внесен от н.п. Милена Дамянова и група народни представители на 21.11.2014 г.**

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ПРОФ.БОРИСЛАВ БОРИСОВ